

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

Nr. 126/15 prot.

Tiranë, më 20.02.2026

VENDIM

Nr. 1262, Datë 20.02.2026

“PËR MBYLLJEN PROCEDURËS SË HETIMIT TË THELLUAR DHE DHËNIEN E KUSHTEVE DHE DETYRIMEVE NDAJ NDËRMARRJES UNION BANK SHA NË TREGUN E NDËRMJETËSIMIT PËR SIGURIMIN E JETËS PËR KREDITË TË CILAT KËRKOJNË SIGURIM JETE NË BANKËN UNION DHE NDAJ NDËRMARRJES E-BUSINESS SOLUTIONS SHPK NË TREGUN E NDËRMJETËSIMIT PËR SIGURIMIN E JETËS PËR KREDITË TË CILAT KËRKOJNË SIGURIM JETE NË BANKËN UNION, KU NDËRMJETËSIMIN E USHTRON NDËRMARRJA E-BUSINESS SOLUTIONS SHPK”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Z. Denar BIBA	Kryetar
Znj. Leida MATJA	Zv/Kryetar
Znj. Rezana KONOMI	Anëtar
Z. Durim KRAJA	Anëtar
Znj. Fatjola DELIJA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 20.02.2026, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Mbyllja e procedurës së hetimit të thelluar dhe dhënia e kushteve dhe detyrimeve ndaj ndërmarrjes Union Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union dhe ndaj ndërmarrjes E-Business Solutions SHPK në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union, ku ndërmjetësimin e ushtron ndërmarrja E-Business Solutions SHPK.

Baza Ligjore: Neni 24, germa (d), neni 26, neni 43, pika 5 dhe neni 45 pika 1 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”.

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të:

- Raportit të hetimit të thelluar në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete për ndërmarrjet: OTP Bank Albania SHA, Banka Kombëtare Tregtare SHA, Credins Bank SHA, Banka Raiffeisen SHA, Banka e Tiranës SHA, Intesa SanPaolo Bank Albania SHA, Union Bank SHA, E-Business Solutions SHPK, Banka e Bashkuar e Shqipërisë SHA, Banka Amerikane e Investimeve SHA dhe Abi Broker Sigurimesh SHA dhe në tregun e kredidhënies me sigurim e jete për kreditë që jepen brenda bankës Bankës së Parë të Investimeve SHA dhe Bankës Procredit SHA.;
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës “Mbi Raportin e hetimit të thelluar në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat

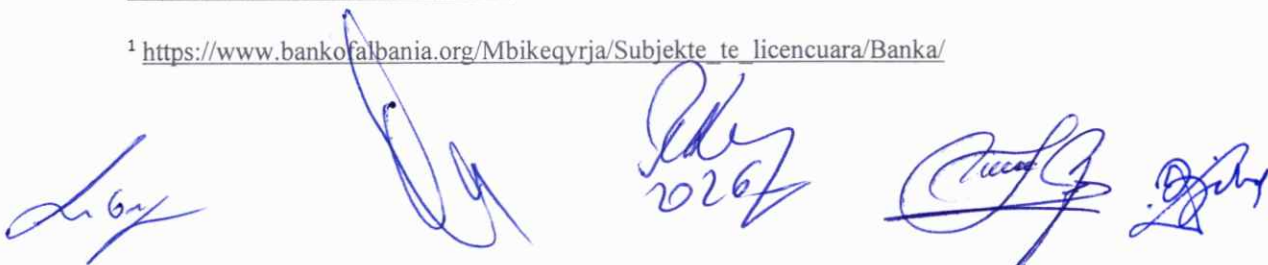
kërkojnë sigurim jete për ndërmarrjet: OTP Bank Albania SHA, Banka Kombëtare Tregtare SHA, Credins Bank SHA, Banka Raiffeisen SHA, Banka e Tiranës SHA, Intesa SanPaolo Bank Albania SHA, Union Bank SHA, E-Business Solutions SHPK, Banka e Bashkuar e Shqipërisë SHA, Banka Amerikane e Investimeve SHA dhe Abi Broker Sigurimesh SHA dhe në tregun e kredidhënies me sigurim e jete për kreditë që jepen brenda bankës Bankës së Parë të Investimeve SHA dhe Bankës Procredit SHA.”;

VËREN SE :

I. Procedura e ndjekur

1. Autoriteti i Konkurrencës, në vijim të një ankese të depozituar më datë 30 korrik 2024, mbi dyshimin për pengim, kufizim apo shtrembërim të konkurrencës në tregun e sigurimit të jetës për kredi, në zbatim të nenit 28, germa (a), të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003, “Për mbrojtjen e konkurrencës”, aktivizoi procedurën e monitorimit të këtij tregu.
2. Bankat¹ janë institucione financiare, që ushtrojnë veprimtarinë bankare të pranimit të depozitave monetare ose të fondeve të tjera të ripagueshme nga publiku dhe përdorimin e tyre për dhënie kredie e vendosje në emër dhe për llogari të tyre si dhe veprimtari të tjera të natyrës financiare, sipas kuadrit ligjor në fuqi. Aktualisht në Shqipëri operojnë 11 banka tregtare, me kapital të huaj dhe vendas.
3. Sigurimi i Jetës për Kredi është një produkt që u ofrohet individëve kredimarrës, duke shërbyer ndër të tjera edhe si garanci për bankën, por dhe për kredimarrësin, i cili mbrohet si person i siguruar.
4. Nga analiza e informacionit të mbledhur gjatë fazës së monitorimit u konstatua se, pavarësisht shpjegimeve të dërguara me shkresë nga bankat, përqindjet e tregut total të sigurimit të jetës, të raportuara nga AMF për vitin 2023, nuk reflektohen në ndarjen e portofolit të sigurimit të jetës për kredi, që shitet përmes bankave. Kjo mospërputhje e dukshme ngriti shqetësime mbi funksionimin e konkurrencës në këtë segment të tregut.
5. Komisioni i Konkurrencës, me Vendimin nr. 1130, datë 07.11.2024, vendosi hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e sigurimit të jetës për kredi për periudhën nga 7 nëntor 2021 deri në 7 nëntor 2024, vendim në të cilin përfshiu edhe ndërmarrjet Union Bank SHA dhe E-Business Solutions SHPK. Afati i përfundimit të hetimit paraprak, më pas, me Vendimin nr. 1159, datë 13.02.2025 u zgjat deri në 3 mars 2025.
6. Pas përfundimit të hetimit paraprak, u konkludua ndër të tjera se, sjellja e ndërmarrjeve Union Bank SHA dhe E-Business Solutions SHPK mund të përbënte shkelje të neneve 4 dhe 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” dhe me Vendimin nr. 1171, datë 26.03.2025 Komisioni i Konkurrencës i hapi rrugë procedurës së hetimit të thelluar në përputhje me parashikimet ligjore për periudhën 7 nëntor 2021 – 26 Mars 2025. Në zbatim të këtij vendimi, Sekretariati i Autoritetit

¹ https://www.bankofalbania.org/Mbikeqyrja/Subjekte_te_licencuara/Banka/

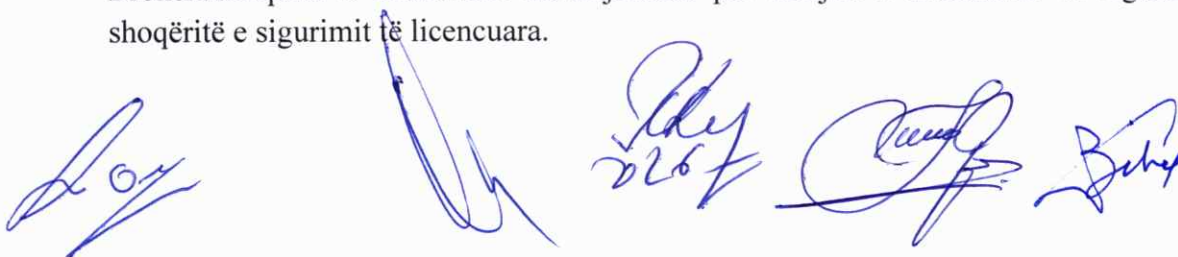

të Konkurrencës ndërmori të gjitha veprimet e nevojshme në kuadër të hetimit.

II. Analiza e konkurrencës

II.1 Tregu përkatës

7. Sigurimi është një formë e manaxhimit të riskut që vjen nga një situatë e panjohur, një kontratë në bazë të së cilës një person/kompani, transferon rrezikun e mundshëm të një dëmi/humbje financiare tek një kompani sigurimi, përkundrejt pagesës së një shume që quhet prim sigurimi.
8. Sigurimi i Jetës për Kredi ofrohet për personat që marrin kredi në bankë dhe i mbron ata dhe familjarët nga rreziku i mos shlyerjes së hua-së si pasojë e humbjes së jetës së kredimarrësit. Ky sigurim është një garanci financiare si për bankën (nga rreziku i mos shlyerjes së huasë si pasojë e humbjes së jetës së kredimarrësit) ashtu edhe për kredimarrësin, personin e siguruar, duke çliruar familjen e personit kredimarrës nga pagesa e kredisë së mbetur.
9. Tregu i sigurimeve të jetës në Republikën e Shqipërisë funksionon në zbatim të Ligjit nr. 52/2014, “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit”, i cili rregullon krijimin, veprimtarinë dhe mbikëqyrjen e shoqërive të sigurimit, risigurimit dhe ndërmjetësimin, me qëllim që tregu i sigurimeve të veprojë në një mjedis të sigurt, të qëndrueshëm dhe transparent, në mbrojtje të të drejtave dhe interesave të konsumatorit.
10. Ligji nr. 52/2014 parashikon si lloje të ndërmjetësimin, veprimtarinë e agjentit dhe brokerit, duke përcaktuar se edhe bankat e nivelit të dytë mund të pajisen me licencë për të ushtruar këtë veprimtari. Konkretisht, neni 194, pika 4 parashikon se “Veprimtaria e agjentit mund të kryhet edhe nga bankat, degët e bankave të huaja ose subjektet financiare jobanka, pasi të kenë marrë më parë miratimin nga Banka e Shqipërisë, si dhe subjekte të tjera, sipas rregullave të përcaktuara nga Autoriteti” ndërsa neni 204 pika 5 parashikon se “Veprimtaria e brokerimit mund të kryhet edhe nga bankat dhe/ose degët e bankave të huaja pasi të kenë marrë më parë miratimin nga Banka e Shqipërisë, sipas rregullave të përcaktuara nga Autoriteti”.
11. Në bazë të nenit 194 të Ligjit nr. 52/2014, veprimtaria e agjentit në sigurime kryhet në emër dhe për llogari të shoqërisë së sigurimit dhe përfshin prezantimin, propozimin dhe aktivitete të tjera përgatitore mbi kontratën e sigurimit, si dhe nënshkrimin e saj nga i siguruari. Veprimtaria e agjentit në sigurime mund të kryhet edhe në emër të disa shoqërive të sigurimit, nëse shoqëritë e sigurimit kanë rënë dakord me marrëveshje të shkruar midis tyre.
12. Lidhur me veprimtarinë e brokerimit, në bazë të nenit 202 të Ligjit nr. 52/2014, përfshin të gjitha ato veprimtari, si prezantimi, propozimi, apo aktivitete të tjera përgatitore, të cilat kanë të bëjnë me negociimin me shoqërinë e sigurimit në emër dhe për llogari të konsumatorit, për t’i mundësuar nënshkrimin e një kontrate sigurimi, sipas kërkesave dhe nevojave të tij. Gjithashtu, përfshin edhe asistencën për ushtrimin e të drejtave që rrjedhin nga kontrata e sigurimit, veçanërisht zgjidhjen e kërkesave për dëmshpërblim nga shoqëria e sigurimit, në emër dhe për llogari të konsumatorit. Brokëri/shoqëria e brokerimit ndërmjetëson për lidhjen e kontratave të sigurimit vetëm me shoqëritë e sigurimit të licencuara.

13. Produkti i sigurimit të jetës është i lidhur me kredinë, e cila kërkon sigurim jete dhe në varësi të procedurave të brendshme të bankave, shitet pas aprovimit të kredisë dhe firmosjes së kontratës së kredisë. Për të lehtësuar procedurat për klientët, disa banka kanë shtuar gamën e shërbimeve të tyre duke u licensuar si agjentë apo brokër pranë Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare (AMF) në mënyrë që klienti kredimarrës, të mos vonohet me procedurat e sigurimit të jetës për kredi, por të vijojë sa më shpejt, duke kryer sigurimin e jetës në degën e bankës ku ka zgjedhur të marrë kredinë.
14. Referuar sa më sipër, AMF në Republikën e Shqipërisë ka A licensuar 4 banka si broker në sigurime për klasat e jetës dhe 1 bankë si agjent në sigurime të kësaj kategorie. Bankat e licensuara si broker në sigurime për klasat e jetës janë: Banka Raiffeisen, Banka Kombëtare Tregtare, Tirana Bank dhe OTP Bank. Si agjent për klasat e jetës është licensuar Credins Bank. Gjithashtu, ndërmarrja E-Business Solutions është licensuar si agjent në sigurime për klasat e jetës, ndërsa ABI Broker Sigurimesh është licensuar si broker në sigurimet e jetës dhe jo-jetës. Disa banka, edhe pse jo të licensuara, kanë lidhur marrëveshje me shoqëri sigurimi për klasat e jetës, duke marrë automatikisht rolin e ndërmjetësuesit.
15. Në rolin e ndërmjetësit në sigurime, veprimtaria e bankave si broker në sigurime, përfshin prezantimin, propozimin, apo aktivitete të tjera përgatitore, të cilat kanë të bëjnë me negocimin me shoqërinë e sigurimit në emër dhe për llogari të konsumatorit, për t'i mundësuar nënshkrimin e një kontrate sigurimi, sipas kërkesave dhe nevojave të tij.
16. Në zbatim të Rregullores “Për administrimin e rrezikut të kredisë”², bankat sipas klasifikimit të kredisë, janë të detyruara të sigurojnë kredinë mbështetur në analizën dhe vlerësimin e cilësisë e kolateralit/ose garancisë së vendosur për marrjen e kredisë.
17. Në rregulloren “Për kredinë konsumatore dhe kredinë hipotekare”³, neni 7, informacioni kontraktor që duhet të japin bankat për klientët duhet të përmbajë veç të tjerave edhe, “garancitë e vendosura për të siguruar ekzekutimin e kontratës së kredisë, mënyrën e vënies së tyre në ekzekutim, dhe kontratat e sigurimit të jetës ose të pronës (kur janë të aplikueshme).
18. Mbi bazën e këtij detyrimi, klientët njihen në momentin e nënshkrimit të një kontrate kredie konsumatore apo hipotekare me detyrimin e sigurimit të jetës, aty ku është e aplikueshme, për gjithë periudhën e mbajtjes së detyrimit. Nëpërmjet këtij detyrimi, banka sigurohet që në rast ndodhje të një ngjarjeje ndaj kredimarrësit, detyrimi i tij të mbulohet nga shoqëritë e sigurimit.
19. Sekretariati i Autoritetit të Konkurrencës kur ka vlerësuar tregun përkatës ka marrë parasysh sjelljen e konsumatorit kredimarrës. Çfarë është më e rëndësishme për kredimarrësin, kredia (banka) apo kosto e sigurimit të jetës për kredi (primi)? Kredimarrësi kur zgjedh bankën ku do të marrë kredinë e zgjedh për arsye si: reputacioni i bankës, eksperiencia e mëparshme (llogari page apo kredi të mëparshme), norma e interesit, shpejtësia e miratimit dhe disbursimit, etj. Pra, para se të trajtohet primi i sigurimit të jetës për kredi, konsumatori e ka vendosur bankën ku do të marrë financimin. Nga sa më lart, primi është më shumë një kosto sekondare se sa një faktor vendimmarrës në vendimmarrjen për kredi.

² Miratuar me Vendimin nr. 62 datë 14.09.2011, Këshilli Mbikëqyrës BSH.

³ Miratuar me Vendimin nr. 48 datë 01.07.2015, Këshilli Mbikëqyrës BSH.

20. Në raportin e CMA (Competition & Market Authority) të Mbretërisë së Bashkuar, “Market investigation into payment protection insurance”⁴ (paragrafi 5.89-5.91), “**pika e shitjes**” shpjegohet në mënyrë të përmbledhur: “... Avantazhi në pikën e shitjes është përfitimi që shpërndarësit gëzojnë nga fakti që kanë qasje të vetme tek klientët në momentin kur ata po marrin kredinë e tyre.”
21. Krahasimisht, vlerësohet se një situatë e ngjashme me atë të përshkruar në raportin e CMA ekziston edhe në rastin e kredive që kërkojnë sigurim jete, pasi vendimi i konsumatorit për t’u financuar nga një bankë e caktuar merret përpara zgjedhjes së shoqërisë së sigurimit. Për rrjedhojë, banka gëzon një avantazh në “pikën e shitjes”, duke qenë se ka akses të privilegjuar ndaj klientit në momentin kur ai ndodhet në procesin e marrjes së kredisë.
22. Pavarësisht se banka, nëpërmjet informacionit para-kontraktor vë në dijeni kredimarrësin për nevojën e një sigurimi jete, vendimmarrja për shoqërinë e sigurimit, marrja e ofertave nga shoqëritë e ndryshme dhe krahasimi i primeve ndodh pas aprovimit të kredisë. Në këtë mënyrë banka siguron një akses të privilegjuar tek kredimarrësi, për të zgjedhur policën e sigurimit më të preferuar për bankën.
23. Për sa më sipër, tregu përkatës i produktit është:
- tregu i ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union;
 - tregu i ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union, ku ndërmjetësimin e ushtron ndërmarrja E-Business Solutions SHPK.
24. Tregu gjeografik përfshin zonën në të cilën ndërmarrjet ofrojnë dhe kërkojnë produkte dhe/ose shërbime, në të cilën kushtet e konkurrencës janë homogjene. Meqenëse, produkti i sigurimit të jetës është i detyrueshëm të blihet në momentin që banka aprovon kredinë që klienti dëshiron të marrë, atëherë si treg gjeografik do të konsiderohet vetëm territori i bankës së nivelit të dytë që ka aprovuar atë kredi. Për këtë arsye tregu gjeografik:
- për bankën Union do të konsiderohet territori ku kryen veprimtarinë Union Bank;
 - për ndërmarrjen E-Business Solutions do të konsiderohet territori ku kryen veprimtarinë Union Bank.

III. Vlerësimi i Pozitës Dominuese

25. Pjesët e tregut janë një tregues i rëndësishëm në lidhje me strukturën e tregut dhe rëndësinë e ndërmarrjeve të ndryshme në treg. Megjithatë, Autoriteti interpreton pjesët e tregut në këndvështrimin e kushteve të tregut përkatës dhe në veçanti të dinamikës së tregut dhe të diferencimit të produkteve. Tendenca ose zhvillimi i pjesëve të tregut me kalimin e kohës, mund të merret në konsideratë për tregjet e paqëndrueshme ose për tregjet ofertues.
26. Praktikrat më të mira të vendeve të Bashkimit Evropian sugjerojnë se sa më e madhe të jetë pjesa e tregut dhe sa më e gjatë periudha që ndërmarrjet zotërojnë një pjesë të tillë tregu, aq më e mundur

⁴ https://webarchive.nationalarchives.gov.uk/ukgwa/20140403003432mp/http://www.competition-commission.org.uk/assets/competitioncommission/docs/pdf/non-inquiry/rep_pub/reports/2009/fulltext/542.pdf

është që ky element të jetë një tregues i rëndësishëm për një pozicion dominues dhe të justifikojë në rrethana të caktuara ndërhyrjen e Autoritetit të Konkurrencës.⁵

27. Nisur nga pjesa e tregut, pengesat e hyrjes në treg, konkurrenca potenciale, fuqia kundërvepruese e blerësve dhe karakteristikat e tjera të tregut, rezultojnë se në mbështetje të nenit 3, pika 5 dhe nenit 8 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” ndërmarrja:
- i. Union Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union Bank, ka pozitë dominuese;
 - ii. E-Business Solutions SHPK, në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union, ka pozitë dominuese.

IV. Analiza e sjelljes së ndërmarrjeve në tregun përkatës

28. Produkti i sigurimit të jetës është i lidhur me kredinë, e cila kërkon sigurim jete dhe në varësi të procedurave të brendshme të bankave, shitet pas aprovimit të kredisë dhe firmosjes së kontratës së kredisë. Për të lehtësuar procedurat për klientët, disa banka kanë shtuar gamën e shërbimeve të tyre duke u licensuar si agjentë apo broker pranë Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare (AMF) në mënyrë që klienti kredimarrës, të mos vonohet me procedurat e sigurimit të jetës për kredi, por të vijojë sa më shpejt, duke kryer sigurimin e jetës në degën e bankës ku ka zgjedhur të marrë kredinë.
29. Neni 194 pika 1 e Ligjit nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit” shprehet se, veprimtaria e agjentit në sigurime kryhet në emër dhe për llogari të shoqërisë së sigurimit dhe përfshin prezantimin, propozimin dhe aktivitete të tjera përgatitore mbi kontratën e sigurimit, si dhe nënshkrimin e saj nga i siguruari. Gjithashtu neni 198 pika 3 e po këtij ligji, shprehet se agjenti apo shoqëria e agjentëve në sigurime kryen vetëm ato veprimtari, për të cilat është miratuar apo licensuar.
30. Në zbatim të Rregullores “Për administrimin e rrezikut të kredisë”, bankat sipas klasifikimit të kredisë, janë të detyruara të sigurojnë kredinë mbështetur në analizën dhe vlerësimin e cilësisë e kolateralit/ose garancisë së vendosur për marrjen e kredisë.
31. Sipas nenit 102 të Traktatit mbi Funkcionimin e Bashkimit Evropian (TFEU) dhe nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” pasja e një pozite dominuese në treg nuk është e ndaluar në vetvete. Megjithatë, kur një ndërmarrje me pozitë dominuese përdor fuqinë e saj për të kufizuar konkurrencën në mënyrë të padrejtë, ajo mund të përbëjë një abuzim, i cili është i ndaluar me ligj.
32. Neni 102 TFEU liston kategoritë tipike të sjelljeve abuzive, por këto sjellje abuzive klasifikohen zakonisht në dy kategori kryesore: Abuzime përjashtuese (exclusionary abuses) dhe Abuzime shfrytëzuese (exploitative abuses)⁶.

⁵ Komunikim nga Komisioni Udhëzim mbi sjelljet përjashtuese, lidhur me zbatueshmërinë e nenit 82 -Guidance on the Commission's enforcement priorities in applying Article 82 of the EC Treaty to abusive exclusionary conduct by dominant.

⁶ <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=a940ed59-46d6-4932-a2cc-2fb52618f387>

- Abuzime përjashtuese (Exclusionary abuse) i referohet sjelljeve të ndërmarrjeve me pozitë dominuese që synojnë të përjashtojnë konkurrentët nga tregu, ose të pengojnë hyrjen ose zhvillimin e tyre, jo thjesht të konkurrojnë lirshëm me to, por të kufizojnë konkurrencën në mënyrë aktive. Këto sjellje dëmtojnë strukturën konkurruese dhe, rrjedhimisht, edhe interesat afatgjata të konsumatorëve
 - Abuzime shfrytëzuese (Exploitative abuse) përfshin ato abuzime kur ndërmarrja me pozitë dominuese shfrytëzon pozicionin e saj për të përfituar në mënyrë të padrejtë, zakonisht përmes çmimeve të larta apo kushteve tregtare të padrejta, pa ndikuar drejtpërdrejt mbi konkurrentët.
33. Sipas nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” dhe Udhëzimit mbi zbatueshmërinë e neneve 8 dhe 9 të Ligjit nr. 9121/2003, një ndërmarrje me pozitë dominuese mund të abuzojë me këtë pozitë nëpërmjet shitjeve të lidhura (tying) ose kushtëzimeve të padrejta, kur klientit i kërkohet që, për të marrë një produkt (në këtë rast kredinë), të blejë një produkt tjetër (sigurimin e jetës) në kushte të përcaktuara nga vetë banka.
34. Vendimi i klientit për bankën ku do të marrë kredinë merret përpara se ai të shqyrtojë ofertat për sigurimin e jetës për kredi. Kjo do të thotë se banka kontrollon pikën e shitjes (momentin vendimtar të nënshkrimit të kontratës), pra zotëron një pozitë të dominuese ndaj klientit.
35. Procesi i zgjedhjes së shoqërisë së sigurimit ndodh pas miratimit të kredisë, në ambientet e bankës, ku kredimarrësi është tashmë i varur nga vendimi i bankës për disbursimin e fondeve. Kjo situatë i jep bankës fuqi të njëanshme tregu, duke i mundësuar të “shtyjë” një produkt sigurimi të caktuar nga një shoqëri sigurimi.
36. Autoriteti i Konkurrencës, bazuar në nenin 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”, ka analizuar sjelljen e Union Bank SHA dhe të ndërmarrjes E-Business Solutions SHPK duke shqyrtuar nëse, përmes strukturës së marrëdhënies Bankë–Agjent–Shoqëri Sigurimi dhe rolit të secilës palë në procesin e sigurimit të jetës për kredi, këto ndërmarrje kanë përdorur pozitën e bankës në procesin e kreditimit për të ndikuar, orientuar apo kufizuar zgjedhjen e kredimarrësve në përzgjedhjen e shoqërisë së sigurimit të jetës. Konkretisht, është analizuar nëse, pavarësisht ekzistencës së marrëveshjeve trepalëshe me disa shoqëri sigurimi jete, mënyra e organizimit dhe administrimit të procesit të sigurimit, komunikimi me klientin dhe mekanizmi i ndërmjetësimit i ushtruar nga E-Business Solutions SHPK, mund të kenë krijuar një orientim de facto të kërkesës drejt një ose disa shoqërive të caktuara sigurimi, duke rezultuar në përqendrim të lartë të policave pranë tyre dhe në kufizim të mundshëm të konkurrencës brenda këtij tregu përkatës.
37. Union Bank SHA nuk është e përfshirë nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare në listën zyrtare të agjentëve apo brokerave të sigurimit të jetës në faqen e saj zyrtare.
38. Banka bashkëvepron me klientin, agjentin/ndërmjetësin në sigurime për të lehtësuar procesin e përzgjedhjes së kompanisë së sigurimit të jetës. Ajo ka nënshkruar marrëveshje tre-palëshe me ndërmjetësit në sigurime/shoqëritë e sigurimit, marrëveshje që kanë objekt rregullimin e procesit të sigurimit dhe pajisjes së klientit me policë. Si në çdo marrëdhënie kontraktore, palët përcaktojnë lirisht kushtet e kontratave/marrëdhënies, duke përfshirë këtu dhe kushtet e sigurimit të jetës. Në

çdo rast kushti i vetëm i Bankës për pranimin e policës së sigurimit në kuadër të procesit të kreditimit, është që kjo e fundit të jetë përfituese e shumës së pagueshme si rezultat i dëmit që mund të pësojë i siguruari.

39. Banka nuk ka kontrata të drejtpërdrejta me Shoqëritë e Sigurimit, por operon në bazë të Marrëveshjeve Trepalëshe të nënshkruara ndërmjet Bankës, Shoqërive të Sigurimit dhe Agjentit E-Business Solutions SHPK.
40. Për efekt të lehtësimit të procesit të sigurimit në kuadër të kreditimit, stafi që menaxhon marrëdhënien me klientin, referon këtë të fundit tek subjekti i përzgjedhur si agjent në sigurime. Nga agjenti në sigurime, klientit i jepet informacion mbi shoqëritë e sigurimit që ofrojnë shërbimin e sigurimit të jetës, kushtet që ofron secili operator i kësaj fushe në treg, përfitimet dhe kostot e policave të disponueshme, duke i lënë klientit lirinë për të përzgjedhur/refuzuar lidhjen e kontratës së sigurimit të jetës (policës) nëpërmjet agjentit apo duke kontaktuar vetë në mënyrë të drejtpërdrejtë me shoqëritë e sigurimit.
41. Nga dokumentacioni i administruar gjatë hetimit, në formë shkresore, rezultoi se Union Bank SHA nuk ka kontrata të drejtpërdrejta me Albsig Jetë SHA, Sigal Life SHA dhe Insig Jetë SHA, por operon në bazë të Marrëveshjeve Trepalëshe të nënshkruara ndërmjet Bankës, Shoqërive të Sigurimit dhe Agjentit.
42. Ndërmarrja E-Business Solutions SHPK në vitin 2020, në përputhje me Ligjin nr. 52/2014, "Për Veprimtarinë e Sigurimit dhe Risigurimit" shton në aktivitetin e saj edhe ndërmjetësimin në sigurime duke u licensuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare (AMF) me licencën nr. 1500, datë 31.08.2020 si agjent në sigurime (kategoria subjekte të tjera agjent në sigurime) në klasën Jetë për llogari të kompanisë Insig Jetë.
43. Ndërmarrja E-Business Solutions SHPK në vitin 2021, shton licencën e saj duke u aprovuar nga AMF si agjent edhe për kompaninë Albsig Jetë me licencën nr. 1586, datë 28.04.2021.
44. Si dhe në vitin 2024 ndërmarrja E-Business Solutions SHPK lidh marrëveshje edhe me dy shoqëri të tjera, Sigal Life dhe Sicred për të cilat licencohet gjithashtu me AMF me licencën nr. 2128, datë 30.10.2024 duke e çuar numrin e kompanive për të cilat vepron si agjent në katër të tilla, praktikisht me të gjitha kompanitë e Sigurimit të Jetës që operojnë në vend.
45. Marrëdhënia me Union Bank dhe E-Business Solutions SHPK për ndërmjetësimin në lëshimin e policave jetë debitori, rregullohet nëpërmjet kontratave 3 palëshe Bankë – Agjent – Kompani Sigurimi. Këto kontrata 3 palëshe janë lidhur me të 4 (katër) shoqëritë e lartpërmendura, përkatësisht:
 - Kontrata E-Business Solutions SHPK – Union Bank SHA – Albsig Jetë SHA;
 - Kontrata E-Business Solutions SHPK – Union Bank SHA – Sigal Life Uniqa Group Austria SHA;
 - Kontrata E-Business Solutions SHPK – Union Bank SHA – Insig Jetë SHA;
 - Kontrata E-Business Solutions SHPK – Union Bank SHA – Sicred SHA.
46. Gjatë periudhës hetimore, rezultoi se klientët kredimarrës pranë bankës Union kanë prerë policat e

sigurimit të jetës si në vijim: Albsig Jetë me 000 ndjekur nga Insig Jetë me 000 Sigal Life me 000 dhe së fundmi Sicred me vetëm 000 Si dhe volumi më i madh i komisioneve të përfuara vjen nga bashkëpunimi që kryhet me shoqërinë Albsig, me 000 të totalit të rakordimeve, 000 në lekë dhe 000 në euro.

47. Në acquis të BE-se, koncepti i “grupim të ndërmarrjeve” është i unifikuar dhe shfaqet si në vijim:
- Preambula 37 e Rregullores (BE) 2016/679 (GDPR): “Një grupim ndërmarrjesh duhet të përfshijë një ndërmarrje kontrolluese dhe ndërmarrjet e kontrolluara prej saj, ku ndërmarrja kontrolluese duhet të jetë ajo ndërmarrje që mund të ushtrojë ndikim dominues mbi ndërmarrjet e tjera përmes, për shembull, pronësisë, pjesëmarrjes financiare, rregullave që e rregullojnë atë, ose fuqisë për t’i zbatuar...”.
 - Doktrina e “Njësisë Ekonomike të Vetme” (Single Economic Entity) është e njohur gjerësisht në të drejtën e konkurrencës evropiane, dhe gjen zbatim dhe në arsyetimet e vendimeve të Gjykatës Evropiane të Drejtësisë (GJED), lidhur me shkelje të rregullave të konkurrencës:
 - i. Në *Akzo Nobel NV v Commission (C-97/08 P)*, Gjykata u shpreh se pranohet që një kompani mëmë dhe një kompani e kontrolluar plotësisht mund të trajtohen si një “njësi ekonomike e vetme” kur mëma ushtron ndikim vendimtar mbi bijën. Kjo qasje lejon që të dyja entitetet të trajtohen bashkërisht në kuptim të ligjit të konkurrencës, pa kërkuar prova të kontrollit të drejtpërdrejtë, duke supozuar se pronësia e plotë e nënkupton këtë ndikim. (para 58-61).
 - ii. Në *Sumal SL v Mercedes Benz Trucks España (C-882/19)*, Gjykata vendosi se përgjegjësia për shkelje të konkurrencës mund të shtrihet brenda grupit, pavarësisht se janë juridikisht të ndara, nëse veprojnë me një qëllim të përbashkët ekonomik në treg. (para 4-44).
48. Union Bank SHA dhe E-Business Solutions SHPK lidhen përmes zotërimit të kuotave nga z. Niko Leka, i cili ka 36.77% në Union Bank SHA dhe 42.5% në E-Business Solutions SHPK, duke siguruar kështu ndikim të përbashkët dhe kontroll potencial mbi veprimtarinë e tyre. Kjo lidhje krijon kushtet për t’i konsideruar këto dy shoqëri si pjesë të së njëjtës njësi ekonomike në kuptim të konkurrencës
49. Të dhënat tregojnë përqendrim të lartë të policave në dy shoqëri sigurimi dhe rrethana që ngrejnë dyshime mbi ndikimin e bankës dhe agjentit në zgjedhjen e klientëve dhe në konkurrencën ndërmjet shoqërive të sigurimit. Megjithatë, duke marrë parasysh natyrën e marrëveshjeve trepalëshe midis bankës, shoqërive të sigurimit dhe E-Business Solutions SHPK, faktin që banka nuk është e licencuar si agjent apo broker, provat e administruara nuk janë të mjaftueshme që të krijojnë bindjen e plotë të shkeljes së nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”. Në veçanti, nuk rezulton të jetë provuar se orientimi i klientëve ka qenë rezultat i një detyrimi de facto të imponuar nga banka, apo se efektet e konstatuara përbëjnë kufizim të provuar dhe të drejtpërdrejtë të konkurrencës në shkallë të tillë sa të konsiderohet shkelje e nenit 9 të Ligjit nr.9121/2003. Ajo që evidentohet qartë, është nevoja për një rregullim më të mirë procedural, eliminimi i ofertave financiare në mënyrë verbale nëpërmjet dokumentimit me shkrim dhe ruajtja e tyre në dosjen e kredisë duke bërë procesin sa më të saktë dhe më transparent në lidhje me mënyrën sesi bëhet përzgjedhja e shoqërisë së sigurimit nga kredi marrësi duke limituar në maksimum hapësirat për sjellje antikonkurrense.

50. Në përfundim, me gjithë ekzistencën e dyshimeve, për sa i përket Union Bank SHA, nëpërmjet aktivitetit të E-Business Solutions SHPK, mes të ciliave ka pronësi aksionare të përbashkët, nuk ka prova të mjaftueshme që të krijojnë bindjen e plotë që në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union, të ketë shkelje të nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003.
51. Në përfundim sjellja e ndërmarrjes E-Business Solutions SHPK në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union nuk përbën abuzim me pozitën dominuese në bazë të nenit 9 të Ligjit nr. 9121/2003.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, bazuar në nenin 24, germa (d), nenin 26, nenin 43, pika 5 dhe nenin 45, pika 1 të Ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 "Për mbrojtjen e konkurrencës",

VENDOSI:

- I. Mbylljen e procedurës së hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjes Union Bank SHA në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union.
- II. Mbylljen e procedurës së hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjes E-Business Solutions SHPK në tregun e ndërmjetësimit për sigurimin e jetës për kreditë të cilat kërkojnë sigurim jete në bankën Union, ku ndërmjetësimin e ushtron ndërmarrja E-Business Solutions SHPK.
- III. Detyrimin e ndërmarrjeve Union Bank SHA dhe E-Business Solutions SHPK që brenda 60 ditëve, të hartojë dhe zbatojë, për çdo kredimarrës një formular të vetëm, në të cilin të pasqyrohen ofertat e të gjitha shoqërive të sigurimit, sipas propozimit të primit nga secila shoqëri sigurimi; formulari në fjalë duhet të ketë në faqen e parë, me shkrim të dukshëm, pa numër rendor emrin e secilës shoqëri sigurimi jete dhe në vijim të emrit, vlerën e primit sipas koeficienteve përkatës dhe përzgjedhjen e kredimarrësit. Ky formular duhet të nënshkruhet nga të dy palët, banka dhe kredimarrësi, dhe të ruhet si pjesë përbërëse e dosjes së kredisë e aksesueshme në çdo moment nga Autoriteti i Konkurrencës.
- IV. Detyrimin e ndërmarrjes Union Bank SHA që brenda 30 ditëve, në kuadër të informacionit parakontraktor të dorëzuar çdo kredimarrësi, të përfshijë një njoftim të qartë, të shkruar dhe të plotë mbi përpunimin e të dhënave personale për qëllimet e vlerësimit dhe verifikimit të sjelljes së bankës në treg, përfshirë dhe aksesin dhe përpunimin e të dhënave nga Autoriteti i Konkurrencës, në rast monitorimi, hetimi paraprak apo hetimi të thelluar ndaj bankës.
- V. Detyrimin e ndërmarrjeve Union Bank SHA dhe E-Business Solutions SHPK të raportojë në çdo kohë që do kërkohej, pranë Autoritetit të Konkurrencës mbi mënyrën e zbatimit të detyrimeve të përcaktuara në dispozitivin e këtij vendimi duke paraqitur çdo dokument që konsiderohet i nevojshëm nga Autoriteti i Konkurrencës për monitorimin e zbatimit të këtij vendimi.

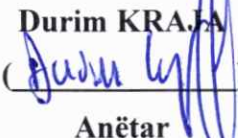
- VI. Në rast të mos përmbushjes së kushteve dhe detyrimeve të përcaktuara në dispozitivin e këtij vendimi, ndërmarrjet Union Bank SHA dhe E-Business Solutions SHPK, në zbatim të nenit 76, pika 1, germa (a) të Ligjit nr. 9121/2003 ndëshkohen me penaltetin përkatës.
- VII. Monitorimin e zbatimit të këtij vendimi, për një periudhë 1 vjeçare.
- VIII. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURENCËS

Leida MATIJA
()
Zv/Kryetar

Rezana KONOMI
()
Anëtar

Durim KRAJA
()
Anëtar

Fatjola DELIJA
()
Anëtar

Denar BIBA
()
Kryetar

